

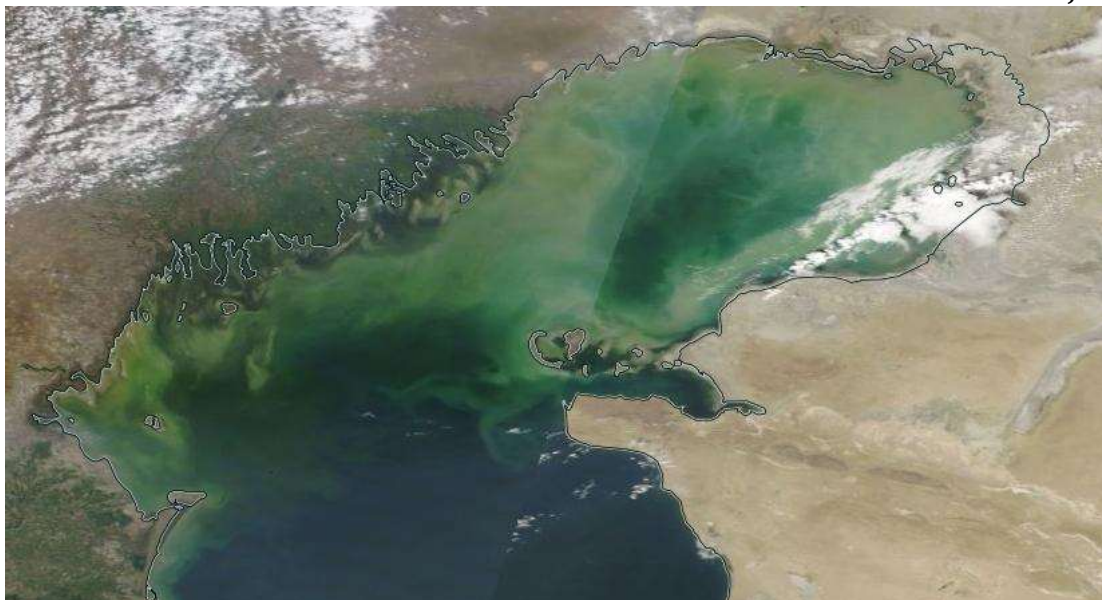

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ
ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ**

**«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ**

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №34 БЮЛЛЕТЕНІ

2023 ж. 25 тамыз, жұма

*1-сурет. 2023 ж. 23 тамызда ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің
NAGA/GSFC фотосуреті*

**2023 Ж. 24 - 29 ТАМЫЗ АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ
ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ**

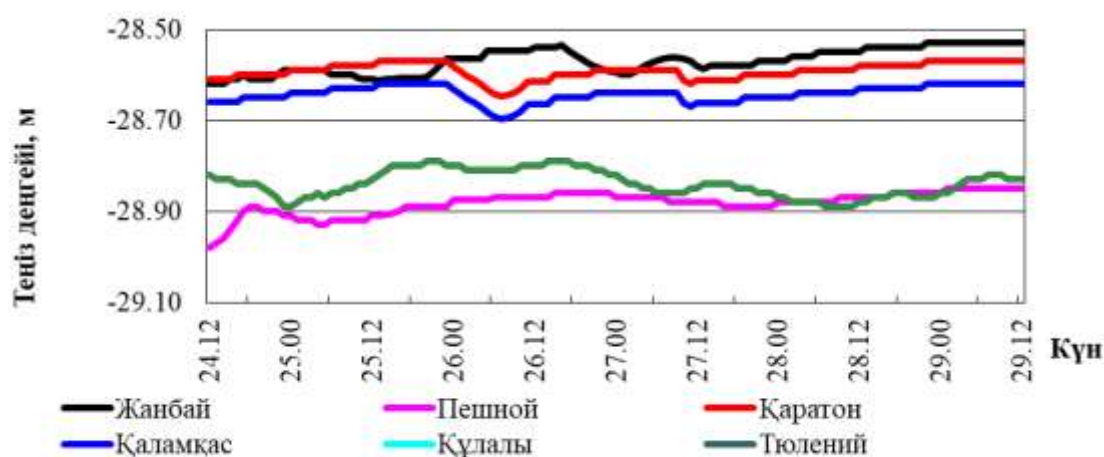
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

Қарастырылған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 28,79 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,53 м-ден минус 29,23м аралығында болуы мүмкін.

2-суретте Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Пешной ауданында, Құлалы арал, Тюлений арал, Жанбай, Қаратон және Қаламқас аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **13 см-ден аспайды.**

2-сурет. Солтүстік Каспийдегі теңіз деңгейінің болжамы

2023 Ж. 24 – 29 ТАМЫЗ АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ОРТАҢҒЫ БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

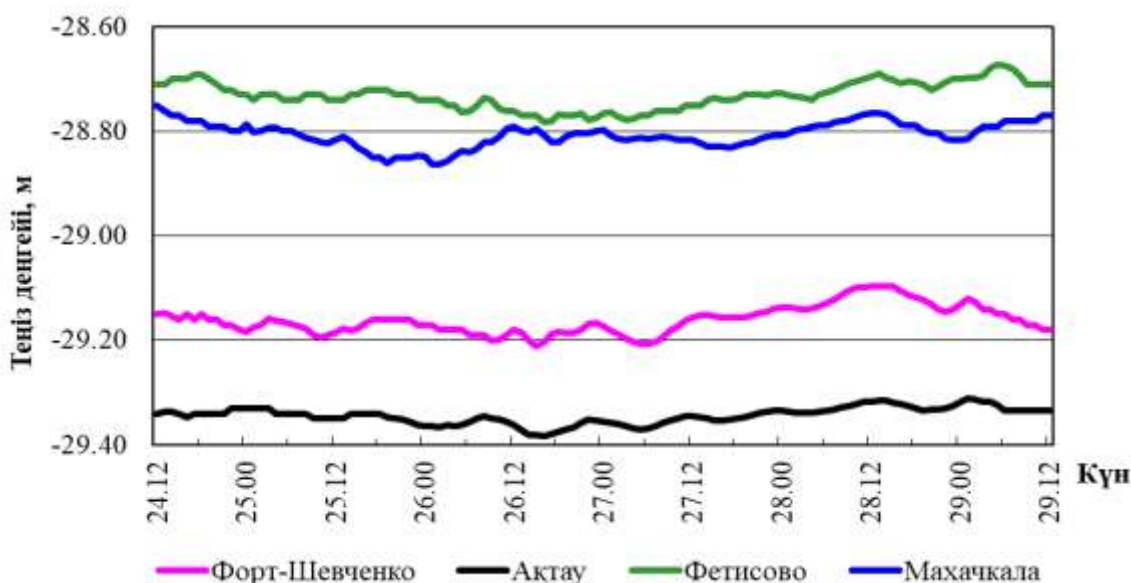
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

24 – 29 тамыз аралығында теңіз деңгейінің минус 29,01 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,67 м-ден минус 29,38 м аралығында болуы мүмкін.

3-суретте Каспий теңізінің Ортаңғы бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово және Махачкала аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **11 см-ден аспайды**.

3-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Солтүстік Каспий					
Жанбай	-53 (-28,53)	2023/08/28 22:00:00	-62 (-28,62)	2023/08/24 12:00:00	-57 (-28,57)
Пешной	-85 (-28,85)	2023/08/29 01:00:00	-98 (-28,98)	2023/08/24 12:00:00	-88 (-28,88)
Қаратон	-57 (-28,57)	2023/08/25 13:00:00	-65 (-28,65)	2023/08/26 07:00:00	-59 (-28,59)
Қаламқас	-62 (-28,62)	2023/08/25 13:00:00	-70 (-28,70)	2023/08/26 07:00:00	-64 (-28,64)
Құлалы	-115 (-29,15)	2023/08/24 12:00:00	-123 (-29,23)	2023/08/27 10:00:00	-120 (-29,20)
Тюлений	-79 (-28,79)	2023/08/25 20:00:00	-89 (-28,89)	2023/08/24 23:00:00	-84 (-28,84)
Орта Каспий					
Форт-Шевченко	-110 (-29,10)	2023/08/28 09:00:00	-121 (-29,21)	2023/08/26 15:00:00	-116 (-29,16)
Ақтау	-131 (-29,31)	2023/08/28 13:00:00	-138 (-29,38)	2023/08/26 14:00:00	-134 (-29,34)
Фетисово	-67 (-28,67)	2023/08/29 05:00:00	-78 (-28,78)	2023/08/26 16:00:00	-73 (-28,73)
Махачкала	-75 (-28,75)	2023/08/24 12:00:00	-86 (-28,86)	2023/08/25 19:00:00	-81 (-28,81)

ГОУ*- гринвич орташа уақыты

2023 ж. 17 – 23 ТАМЫЗ АРАЛЫҒЫНДАҒЫ ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Жанбай, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 28,86 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,46 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,18 м-ге сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 28,99 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,69 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,35 м-ге сәйкес келді.

СОЛТҮСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
Желкөтерме	50	Өте қиын кезең	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	65	Қауіпті	бөгеттер мен үйлердің су басуы 10 км дейін
	110	Аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
Желшегерме	-50	Өте қиын кезең	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-65	Қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-100	Аса қауіпті	кемелер қайыңға тұрып қалуы мүмкін

* Есептік сипаттамалар Каспий теңізі жағдайына «Қазгидромет» РМК жасаған Дат гидравликалық институтының MIKE 21 гидродинамикалық модулін қолдану арқылы алынған. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәліметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.

** Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.

*** Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2020 жж. Т Пешной деректері бойынша жасалған.

БЖ – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында
құрастырылды

Мекенжайы: 050022, Алматы, Абай даңғ. 32, Тел.: 255-84-06

e-mail: kaspy@meteo.kz

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде
«Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.